

(Hekayə)

O lənətəgəlmış arayış üçün kontora yollanası oldum. Zaldaki köşklərin önündə artıq uzun-uzun növbələr yaranmışdı və aralarında da sən deyən fərq yox idi. Nisbətən qısa olanını seçib, saydım: önümdə düz iyirmi yeddi adam dayanmışdı. Bu ara qonşu növbəyə qoşulmağı daha uyğun saydım, çünki onun uzunluğu bizim növbədən seçilməsə də, sıraya düzülənlər cəmi iyirmi iki nəfər idi, sadəcə bəziləri şişman olduğundan, digərləri isə yanında çamadan daşdığından bir-birindən aralı dayanmışdılar. Ancaq qonşuluqdakı növbəyə dayanmaq cəhdim gözümdə qaldı, çünki həmin iyirmi iki nəfərə zala təzəcə girən daha səkkiz nəfər əlavə olundu.

Zal qaranlıq, natəmiz və cansız idi, divarlar köhnəhal divarların suvağı yer-yer tökülmüşdü. Zalda cəmi doqquz köşk vardı və bunlardan lap içəri tərəfdəkilər neon işıqlarıyla aydınlandıqdan adamın gözlerini qamaşdırırdı. Çarəsiz niqaranlığın əsirinə çevrilən insanlar susmağı uyğun görürdülər. Hər dənbir, həm də çox nadir hallarda onlar bir addım, bir addım irəliləyirdilər.

Hər köşkün önündə gərəklilə sənədləri və kağız-kuğuzu qoymaq üçün rəf var idi. Növbədə birinci olan və bu arzulanmış köşməyə yanaşan şəxs həmin rəfə qoyduğu dirşəklerini geniş aralayır, sanki bununla özünün mövcud duruma hakim olduğunu başqaları qarşısında sübuta yetirirdi. Onun uzun növbədən sonra yorulub, gərilən sifəti isə yuxarıdan düşən işığın şüaları altında tanınmaz dərəcədə dəyişirdi. Həmin an o adam necə də bəxtəver görünürdü! Qarşısındakı məmurla necə inamla söhbətləşir, ona necə də şux gülümsəyirdi. Pəncərəyə sarı əyildiyindən onun donqarlaşmış beli iri, qara ləkə kimi

özündən sonrakıların qarşısında ciddi maneyə çevrilirdi.

O ara sırada ikinci və üçüncü olan şəxslər növbədən çıxaraq, həmin o birinci adamın sağ-solunu kəsdirirdilər. Onlar da eyni rəfə dirşəklənirdilər, həm də yalnız bir dirşəklərinə söykəndikləri üçün üzələrinə işıq düşmürdü. Burada duranda onlar qarşısındakı həzzi qismən dadırdılar sanki: növbədə birinci dayananın hərəkətlərinə səbirsizliklə göz qoyur, onun işləməli ebes

olanlar da onunla eyni hüquqlu sayılacaqdılar!

Bənzər hallarda olduğu kimi, indi də əsəblər tanın gərildi. Sonrakı olaylar bir göz qırpımında baş verdi. Pəncərələrin arxasında anlaşılmaz hənirtilər duyuldu və az sonra bayaqdan bəri hər hansı həyat nişanəsi sezilməyən iki pəncərənin də işığı yandı. Bərq vuran şüşənin ardında məmurun başı görünən kimi pəncərə açıldı. Zaldakı növbələrdə bayaqdan səbirlə du-

Həyat

yerə uzatmadığından, yersiz sualar vermədiyindən, hazırda tutduğu üstün mövqedən sui-istifadə etmədiyindən əmin olmağa çalışırdılar, çünki rəfə bu cür arxayınlıqla söykənən və məmurla göz-gözü danışan birisi mütləq buna cəhd edə bilərdi.

Növbədə ikinci və üçüncü olan adamlar da artıq arxalarında dayanan və onlara da növbənin yetişməyə anı uzun-uzadı gözləməyə hazır insanlara əsla bənzəmiridilər. Ara-sıra geri qanırılmaqla onlar uğurlarından məmnun halda geriye, qət etdikləri uzun məsafəyə göz qoyur, nisbətən gec gəldikləri üçün çarəsiz və bədbəxt görkəmlə dayananları, bu yarışa təzəcə qoşulan zavallıları xüsusi həzz ilə süzürdülər.

Qəfilən, həm də bəlli olmayan bir mənəbdən zaldə şayie yayıldı ki, müraciət edənlərin böyük axınıni nəzərə alaraq, burada daha iki pəncərə xidmətə açılacaq. Növbəsi lap yaxınlaşan birisi əsəbləşib, özündən çıxdı və: "Yox, eşş! Heç belə də şey olar?!" – dedi, çünki bu qədar zillətə qatılmaqdan sonra, ən nəhayət, önə keçən bu adam özünü bir növ aldadılmış biri sayırdı: axı, belə olarsa, zala yeni daxil

ran insanlar bir-birinə dəydi, onların gözlərindəki hərislik birə-beş artırdı və qadınli-kişili onlarla insan, yırtıcı məxluqlar kimi, bu rahat yerlərə tərəf cumdular.

Mən isə saymağımdan qalmırdım. Qarşımda cəmi iyirmi adam dayanmışdı. Bircə dəqiqə təəddüdə qapılıdan sonra hamı kimi, mən də yaxınlıqdakı o bir cüt pəncərəyə rəfə götürüldüm. Lakin mənə o qısamüddətli təəddüdüm başıma oyun açdı. Təzə yerə çatdığım ordakı bir dəstə adam qəzəblə növbədə kimin kimdən sonra olması barədə mübahisəyə başlamışdı. Əsl döyüş səhnəsiydi bu. Köhnə növbəyə qayıtmaq fikrinə təzəcə düşmüşdüm ki, bir də gördüm "özümünkü" saydığım o növbə də sıxlaşdı. Buradakı alaqqaranlıqda o növbədə duranların məni tanıyacağını ummaq mənasız idi. Üstəlik, mənim öz bayaqkı növbədə öz yerimi tutmaq istəyim də hədsiz güllünc görünə bilərdi.

Beləliklə, mən yeni növbədə qaxılıb, qaldım. Saymağa başladım və önümdə ən azı otuz beş nəfərin dayandığını anlayınca, boğazım qurudu. Həm də bu pəncərədə işləyən məmur deyəsən, təcrübəsiz biri idi, çünki onun iş yoldaşları iki-üç

Dino Buzzatii

vətəndaşı yola salanda bu, bircə nəfərə ancaq xidmət göstərə bilirdi.

Aradan xeyli vaxt ötdü. Toz basdığı üçün dumanlı təsiri başıqlayan dar və uzun pəncərələrdən süzülən işıq daha da öləzidi. Başımı qaldıranda mən tavanın lap altında bir cüt elektrik lampasının in-

renin lap önündəyəm. Tamamilə heydən düşdüyüm üçün bunun heç fərqi varmamışdı. Budur, mən də dirşəklərimi aralı qoymaqla, rəfə söykənmişəm, üzümə düşən işıq mənə gümrəhlik hissi aşılayır və mən də məmura gülümsəyirəm. Ancaq ciddiyyətini qoruyan məmur əlini irəli uzadaraq: "Sənədləri bəri verin", – deyir.

Arxadan kimse deyilməyə başlayır: "O maymaq orada çox qaxılıb, duracaq görəsən? Düz yarım saatdır kəsdirib pəncərənin önünü!"

Halbuki mən indicə buraya yanaşmış, hətta bircə kəlmə kəsməyə də macal tapmamışdım.

Arayışımı alıb, pəncərədən aralandım. Qəribə idi. İndi, əlimdə tutduğum an ona qarşı tam biganəlik duyurdum.

Növbənin böyrüylə cəld keçib, gedərkən baxışların nisbətən yaxınmdakı qonşulara sataşdı, onların dərin intizara içində donub qaldığını görəndə içimi əsl xəcalət hissi bürüdü. Budur, yanm saat əvvəl mənim çəkdiyəm indi də bunların qismətinə yazılıb: qayğılı çöhrələri qarşılaşdıqları absurd şərtlərdən və küt eqoizmdən çarəsiz bir görkəm alıb, mənə dikilən qəzəbli, həssəd dolu baxışlarından əsl mənasızlıq, tamahkarlıq və sifəzlərinə bəslənən bir heyranlıq oxunur.

Səhifəni hazırladı: Tural Turan